

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА
Ресавска 42
11000 БЕОГРАД

- Јасмина Васовић, председник Високог савета судства -

Предмет: Иницијатива за реаговање Високог савета судства поводом (не)избора судија који се први пут бирају на судијску функцију, а које је предложио Високи савет судства

Поштована госпођо Васовић,

Транспарентност Србија је крајем прошле године представила Извештај о процени услова за пословање са интегритетом у Србији (BICA)¹. Поменуто истраживање, које је спроведено у друштвеном контексту који карактерише, између осталог и нарушавање независности правосуђа политичким утицајем на избор судија, показује да у Србији нису у потпуности обезбеђени услови да привредни субјекти послују са интегритетом. Таква ситуација је мањим делом последица несавршености прописа (где је просечна оцена 85 од могућих 100 поена), а знатно више недовољног ангажовања државних органа у њиховој примени (просечна оцена 47 од могућих 100), што се нарочито огледа у релативно малом броју истражених и откривених случајева коруптивних и сродних кривичних дела која настају у интеракцији између јавног и приватног сектора или унутар приватног сектора.

С тим у вези, заинтересовала нас је информација да су на Десетој седници Првог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2021. години, у Дану за гласање, усвојена два Предлога одлуке о избору судија који се први пут бирају на судијску функцију, које је поднео Високи савет судства. Већином гласова народних посланика усвојен је први Предлог одлуке о избору судија који се први пут бирају на судијску функцију, који је поднео Високи савет судства, без кандидата Наташе Јовановић, чији је предлог оспорила народна посланица Јелена Жарић Ковачевић. Истог дана, усвојен је и други предлог, Предлог одлуке о избору судија који се први пут бирају на судијску функцију, који је поднео Високи савет судства, без кандидата Срђана Перића, Бранкице Младеновић, Миљане Стошић, Ивана Спасића, Татјане Петров, Марка Ђурића, Милице Пешић, Стефана Жунића, Милице Станић, Ане Пејовић, Оливере Бабић и Јелене Мирковић, чији предлог је такође оспорила народна посланица Јелена Жарић Ковачевић.

Иако се таква ситуација не дешава први пут² информација о овом (не)избору није постала вест која је изазвала велику пажњу медија, имајући у виду да се приликом претраживања интернета

¹ https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/BICA_SRB_ONLINE.pdf

² Средином априла месеца ове године Скупштина Србије је изабрала 33 од 37 предложених судија које се први пут бирају на ту функцију, односно није изгласала четири кандидата које је оспорила посланица

помоћу доступних претраживача као прва вест појављује само већ наведени (не)избор од 14. 04. 2021. године.

Иако је овлашћени представник предлагача током расправе обавестио народне посланике да је Високи савет судства спровео целокупан поступак којим је оцењена стручност, оспособљеност и достојност кандидата, на основу одредаба Закона о судијама, Правилника, критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и Правилника о програму и начину полагања испита на коме се оцењује стручност и оспособљеност кандидата за судију који се први пут бира, то очигледно није било довољно да народни посланици прихвате предложене кандидате у целини и без оспоравања. Нарочито забрињава чињеница да ни изјава овлашћеног предлагача да сматра *"...да је Високи савет судства спровео поступак потпуно у складу са законом и да тако спроведен поступак пружа довољне гаранције да су сви предложени кандидати стручни, оспособљени и достојни за вршење судијске функције, ..."*³ није развејала сумње које су народни посланици имали у погледу појединих кандидата.

Ништа мање забрињавајући није податак да поменути сумње настају *"... од информација које су између осталог и јавно изречене на одређеним форумима, односно одборима у Народној скупштини ..."* о томе да је *"... неко неподобан зато што му је неко у породици неподобан и то не по линији вертикале, односно генезе, већ по линији побочне парантеле..."*⁴

Иако избор кандидата које је предложио Високи савет судства може деловати као једноставан и лак посао, готова ствар, пажљиво читање стенографских белешки показује да ипак није било тако. Ипак, изостала је стварна размена и плурализам мишљења. Упркос излагањима неких народних посланика (*"... заиста имамо намеру да појачамо кадровске капацитете свих судова на нивоу државе и да тиме допринесемо да се растерете судови и да на тај начин дају свој допринос отклањању недостатака у раду самих судова широм земље."*⁵, *"... Ми посланици СПС верујемо Високом савету судства и његовој процени, јер немамо ниједан аргумент који би овај предлог довео у сумњу..."*⁶, односно *"...већ смо споменули да питање избора судија ћемо свакако подржати иако, кажем, нисмо у прилици да познајемо све кандидате лично и да знамо информације о њима, али остаје нам да на основу биографија које сте нам доставили заправо формирамо неко своје мишљење..."*⁷) време је показало да је за одлуку Народне скупштине одлучујуће било излагање овлашћене представнице посланичке групе Александар Вучић – За нашу децу, народне посланице Јелене Жарић Ковачевић.

Оно што стенографске белешке показују јесте да то свакако није због чињеница и доказа које је поменута народна посланица изнела. Наиме, не само да је у оквиру свог дугог и обимног излагања навела да *"... жели да одређено време посвети предлозима који су данас пред нама, а односе се на избор судија који се први пут бирају на судијску функцију..."*⁸ већ је то учинила

Српске напредне странке Јелена Жарић Ковачевић. <https://www.novosti.rs/vesti/politika/987132/nisu-izabrane-sve-predlozene-sudije-poslanica-osporila-cetiri-kandidata>, <https://insajder.net/sr/sajt/vazno/23601/>

³ Стенографске белешке, 6. мај 2021. године

http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/doc/stenografske_beleske/Deseta%20sednica%20Prvog%20redovnog%20zasedanja.%206.%20maj%202021.%20godina,%20treći%20dan%20rada.docx

⁴ Народни посланик Муамер Зукорлић, Ибид

⁵ Народна посланица Сања Јефић Бранковић, Ибид

⁶ Народни посланик Тома Фила, Ибид

⁷ Народна посланица Мисала Праменковић, Ибид

⁸ Народна посланица Јелена Жарић Ковачевић, Ибид

врло штуро, једноставним речима - "...оспоровам кандидата....."⁹. Тако је јавност остала ускраћена за разлоге због којих је оспорен предлог за избор конкретног кандидата, а самим тим и сам процес избора кандидата који је спровео Високи савет судства. Ситуација се није променила ни након излагања других народних посланика који исто мисле – "Овде су неке судије оспорене за које сам и ја мислио да их вреди оспорити."¹⁰ Тек посредно, на основу излагања као нпр. "Драге моје судије, ви који нисте оспорени, ви који ћете проћи, треба да знате да не треба да се бојите Ђиласа и да не треба закон да буде паучина, како се каже, кроз коју се провлаче велике муве и бумбари, типа Ђилас, а само се кажњавају мали. Не треба да се бојите да судите зато што Ђилас и Јерemiћ прете да ће судити свим политичким противницима, па и медијима које ће као да ослободе..."¹¹ се могу само наслутити могући разлози.

С друге стране, на званичној веб презентацији Високог савета судства¹² нисмо успели да нађемо било какву реакцију нити осврт Високог савета судства на чињеницу да су неки од кандидата које је предложио оспорени, као ни податак да ли је Високи савет судства упознат, односно да ли су му достављени и образложени разлози за оспоравање кандидата које је предложио.

Све наведено ствара дилему да ли су кандидати оспорени од стране Народне скупштине без основа и аргумената или је Високи савет судства ипак погрешно и неправилно спровео поступак избора и оцене кандидата тако што је предложио кандидате који не испуњавају услове и не заслужују да буду изабрани за судије, док су народни посланици, у доброј вери, спречили такав избор.

Због свега наведеног, позивамо Високи савет судства да без одлагања размотри чињенице изнете у овој иницијативи, преиспита поступак избора и оцене кандидата које је Народна скупштина оспорила и јавно објави резултате и налазе до којих буде дошао. Само на тај начин Високи савет судства ће недвосмислено отклонити напред изречену дилему и предупредити да сличне ситуације настану у будућности.

Уједно предлажемо да Високи савет судства јавно затражи од народне посланице Јелена Жарић – Ковачевић да у смислу члана 20. Кодекса понашања народних посланика („Службени гласник Републике Србије“ број 156/20) образложи разлоге за предлог који је дала и да наведе све чињенице и околности на којима је тај предлог био заснован.

У Београду, дана 24. маја 2021. године
За организацију Транспарентност Србија

Програмски директор
Немања Ненадић

⁹ Ибид

¹⁰ Народни посланик Маријан Ристичевић, Ибид

¹¹ Народни посланик др Марко Атлагић, Ибид

¹² <https://vss.sud.rs/>